

CUPRINS

1. Personalul în organizația contemporană

1.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	17
1.1.1. Problema resurselor în organizația contemporană	17
1.1.1.1. Economia de piață și problemele resurselor ...	17
1.1.1.2. Resursele umane, componenta principală a forțelor de producție	18
1.1.1.3. Resursele umane pe piața forței de muncă	18
1.1.1.4. Factorul uman, elementul creator, activ și coordonator al dezvoltării organizației	20
1.1.2. Elemente de teoria și practica managementului personalului	22
1.1.2.1. Începuturile managementului personalului	22
1.1.2.1.1. Scheme de gândire, modalități de abordare și tratare	22
1.1.2.1.2. Principalele etape în evoluția managementului personalului. Particularitățile etapei contemporane de dezvoltare a managementului personalului	23
1.1.2.2. Organizația și personalul ei	26
1.1.2.2.1. Principalii factori de creștere a rolului personalului în societatea postindustrială	26
1.1.2.2.2. Teoriile capitalului uman și social ...	28
1.2. CONCEPTE-CHEIE	28
1.3. RELAȚII DE CALCUL	29
1.3.1. Relații de calcul în ocuparea și folosirea forței de muncă în modelele creșterii economice	29
1.3.2. Metodologia de calcul al resurselor de muncă	31

1.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	32
1.5. APLICAȚII	32
1.5.1. Teste-grilă	32
1.5.2. Probleme	37
1.6. TEXTE DE ANALIZAT	38
1.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	39
1.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	39

2. Introducere în managementul personalului și în managementul resurselor umane

2.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	41
2.1.1. Conceptul și scopurile managementului personalului .	41
2.1.2. Funcțiile, subiecții și metodele managementului personalului	43
2.1.2.1. Principalele funcții ale managementului personalului	43
2.1.2.2. Subiecții managementului personalului	44
2.1.2.3. Metodele managementului personalului	44
2.1.3. Managementul personalului ca știință și disciplină de învățământ	45
2.1.3.1. Obiectul și locul managementului personalului în sistemul de științe	45
2.1.3.2. Structura cunoștințelor de știința managementului personalului și semnificația ei practică	46
2.1.3.3. Managementul personalului, ca disciplină de învățământ. Noțiunea de competență profesională, socială și metodică	47
2.1.4. Managementul personalului ca gen al puterii	48
2.1.5. Managementul personalului ca profesiune	49
2.2. CONCEPTE-CHEIE	49
2.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, RELAȚII DE CALCUL	50
2.3.1. Reprezentări grafice	50
2.3.2. Relații de calcul	50
2.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	52
2.5. APLICAȚII	52
2.5.1. Teste-grilă	52
2.5.2. Probleme	54
2.5.3. Studiu de caz	55
2.6. TEXTE DE ANALIZAT	58

2.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	59
2.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	60
3. Prognoza și planificarea personalului organizației.	
Orientarea profesională	
3.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	61
3.1.1. Prognoza și planificarea personalului organizației	61
3.1.1.1. Locul și rolul prognozei și planificării personalului în construcția și dezvoltarea organizației	61
3.1.1.2. Conceptele de planificare, prognoză și management previzional al personalului	63
3.1.1.3. Conținutul managementului previzional al necesarului de personal	64
3.1.1.4. Elementele previzionale în interrelația dintre modernizarea organizației și utilizarea deplină și eficientă a personalului	65
3.1.1.5. Diagnoza și analiza în procesul de stabilire a necesarului de personal	65
3.1.2. Orientarea profesională	67
3.1.2.1. Semnificație și dimensiuni	67
3.1.2.2. Spre o nouă definiție a orientării profesionale: de la prognoză la acțiune educativă	67
3.1.2.3. Fundamentarea științifică a orientării profesionale	68
3.1.2.4. Modalități științifice de organizare a orientării profesionale	68
3.2. CONCEPTE-CHEIE	69
3.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, SCHEME, RELAȚII DE CALCUL	70
3.3.1. Relații de calcul	70
3.3.2. Scheme	75
3.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	76
3.5. APLICAȚII	77
3.5.1. Teste-grilă	77
3.5.2. Studii de caz. Aplicații.	81
3.5.2.1. Prognozarea și planificarea necesarului de personal	81
3.5.2.2. Orientarea profesională	87
3.6. TEXTE DE ANALIZAT	89
3.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	91
3.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	92

4. Recrutarea și selecția personalului

4.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	94
4.1.1. Recrutarea personalului	94
4.1.1.1. Concept, semnificație, conținut	94
4.1.1.2. Recrutarea de manageri	95
4.1.1.3. Strategia și politica recrutării	95
4.1.1.4. Etapele și sursele recrutării	96
4.1.1.5. Sursele de recrutare	97
4.1.2. Selecția personalului	98
4.1.2.1. Necesitatea obiectivă și utilitatea selecției profesionale	98
4.1.2.2. Selecția profesională, concepută ca orientare la nivel de organizație	99
4.1.2.3. Individul și profesiunile ca obiect al selecției profesionale	99
4.1.2.4. Investigația în materie de selecție profesională	100
4.1.2.5. Metode practice de realizare a selecției profesionale	101
4.1.2.6. Selecția dirijată special către manageri	102
4.2. CONCEPTE-CHEIE	103
4.3. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	103
4.4. REPREZENTĂRI GRAFICE, SCHEME, RELAȚII DE CALCUL	104
4.4.1. Reprezentări grafice	104
4.4.2. Scheme, relații de calcul	107
4.5. APLICAȚII	109
4.5.1. Teste-grilă	109
4.5.2. Aplicarea practică a conceptelor	112
4.5.3. Studii de caz	114
4.5.3.1. Recrutarea personalului	114
4.5.3.2. Selecția personalului	117
4.5.4. Probleme și aplicații	120
4.6. TEXTE DE ANALIZAT	121
4.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	123
4.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	123

5. Dezvoltarea personalului organizației

5.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	124
5.1.1. Asimilarea și integrarea noilor angajați	124

5.1.1.1. Integrarea profesională ca aspect al integrării sociale	124
5.1.1.2. Semnificația integrării profesionale	125
5.1.1.3. Definiția integrării profesionale	125
5.1.1.4. Integrarea și stabilitatea	126
5.1.1.5. Necesitatea și utilitatea unui program de integrare	127
5.1.1.6. Elaborarea programului de integrare	128
5.1.1.7. Organizarea procesului de integrare	128
5.1.2. Formarea și perfecționarea profesională	129
5.1.2.1. Necesitate și utilitate	129
5.1.2.2. Definiții și conținut	129
5.1.2.3. Stabilirea obiectivelor și aprecierea rezultatelor	130
5.1.2.4. Direcții și căi de formare și perfecționare profesională	131
5.1.2.4.1. Modularizarea, concept al formării profesionale	131
5.1.2.4.2. Forme, conținut, responsabilități și metode didactice de formare profesională	131
5.2. CONCEPTE-CHEIE	132
5.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, SCHEME, RELAȚII DE CALCUL	132
5.3.1. Reprezentări grafice	132
5.3.2. Relații de calcul	133
5.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	138
5.5. APLICAȚII	139
5.5.1. Teste-grilă	139
5.5.2. Probleme	143
5.5.3. Studiu de caz	144
5.6. TEXTE DE ANALIZAT	146
5.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	149
5.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	150

6. Evaluarea și promovarea personalului

6.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	151
6.1.1. Evaluarea performanțelor personalului organizației și aprecierea salariaților în ordinea meritelor	151
6.1.1.1. Performanța personalului organizației	151
6.1.1.2. Interacțiunea competență – performanță	152

6.1.1.3. Evaluarea profesională și evaluarea meritelor	153
6.1.1.4. Sistemul de evaluare a performanțelor personalului organizației	155
6.1.1.5. Aprecierea salariilor în ordinea meritelor	159
6.1.2. Promovarea personalului	160
6.1.2.1. Definiția și interpretarea noțiunii de promovare profesională	160
6.1.2.2. Importanța promovării personalului	160
6.1.2.3. Criteriile de promovare	161
6.1.2.4. Un procedeu util și important: inventarierea personalului	161
6.2. CONCEPTE-CHEIE	161
6.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, SCHEME, RELAȚII DE CALCUL	162
6.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	165
6.5. APLICAȚII	166
6.5.1. Teste-grilă	166
6.5.2. Probleme	170
6.6. TEXTE DE ANALIZAT	172
6.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	174
6.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	175

7. Salarizarea personalului

7.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	177
7.1.1. Salariul, ca pârghie de echilibru pe piața de muncă	177
7.1.2. Sisteme, principii și criterii	177
7.1.3. Politica de salarizare la nivel de organizație	178
7.1.4. Forme de salarizare	180
7.1.5. Plata salariilor	181
7.1.6. Negocierile salariale	182
7.2. CONCEPTE-CHEIE	183
7.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, SCHEME, RELAȚII DE CALCUL	184
7.3.1. Reprezentări grafice	184
7.3.2. Relația dintre dimensionarea rezultativă și evoluția salariului	187
7.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	188
7.5. APLICAȚII	188
7.5.1. Teste-grilă	188
7.5.2. Probleme	193

7.5.3. Studiu de caz	194
7.6. TEXTE DE ANALIZAT	197
7.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	199
7.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	199
8. Managementul raporturilor de muncă.	
Implicarea personalului în dialogul social.	
Activitatea sindicală. Managementul stărilor conflictuale	
8.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	200
8.1.1. Implicarea personalului în dialogul social. Activitatea sindicală. Managementul stărilor conflictuale în organizație	200
8.1.1.1. Implicarea personalului organizației în dialogul social	200
8.1.1.2. Sindicatele. Acțiunea sindicală	201
8.1.1.3. Managementul stărilor conflictuale în organizație	202
8.1.1.3.1. Conținutul și trăsăturile caracteristice ale stărilor conflictuale	202
8.1.1.3.2. Modul de soluționare a conflictelor de interese	204
8.1.1.3.3. Modul de soluționarea a conflictelor de drepturi	207
8.1.2. Managementul raporturilor de muncă	209
8.1.2.1. Raporturile de muncă	209
8.1.2.1.1. Definiție. Forme	209
8.1.2.1.2. Trăsături caracteristice	209
8.1.2.1.3. Principiile raportului de muncă	210
8.1.3. Contractul colectiv de muncă	210
8.1.3.1. Noțiunea de contract colectiv de muncă	210
8.1.3.2. Natura juridică a contractului colectiv de muncă	211
8.1.3.3. Trăsăturile caracteristice ale contractului colectiv de muncă	211
8.1.3.4. Funcțiile contractului colectiv de muncă	212
8.1.3.5. Contractul colectiv de muncă, categorie specifică a dreptului muncii	212
8.1.3.6. Câmpul de aplicare și structura contractului colectiv de muncă	213
8.1.3.7. Documentarea și redactarea contractului colectiv de muncă	215

8.1.3.8. Încheierea contractului colectiv de muncă	215
8.1.3.9. Executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului colectiv de muncă	216
8.1.3.10. Negocierea contractului colectiv de muncă ...	217
8.1.4. Contractul individual de muncă	220
8.1.4.1. Definiție și elemente esențiale	220
8.1.4.2. Trăsături caracteristice	220
8.1.4.3. Capacitatea juridică a persoanei care se încadrează în muncă	221
8.1.4.4. Încheierea contractului individual de muncă ..	222
8.1.4.5. Durata contractului individual de muncă	222
8.1.4.6. Conținutul contractului individual de muncă ..	223
8.1.4.7. Forma contractului individual de muncă	224
8.1.4.8. Executarea contractului individual de muncă ..	224
8.1.4.9. Suspendarea contractului individual de muncă	225
8.1.4.10. Modificarea contractului individual de muncă	226
8.1.4.11. Încetarea contractului individual de muncă ...	227
8.2. CONCEPTE-CHEIE	228
8.3. REPREZENTĂRI GRAFICE	228
8.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	231
8.5. APLICAȚII	231
8.5.1. Teste-grilă	231
8.5.2. Probleme	236
8.5.3. Studii de caz	236
8.6. TEXTE DE ANALIZAT	237
8.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	238
8.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	239

9. Drepturile și obligațiile angajaților și angajatorilor disciplina muncii și răspunderea disciplinară

9.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	241
9.1.1. Drepturile și obligațiile angajaților și angajatorilor	241
9.1.1.1. Principalele drepturi ale angajatului și angajatorului	241
9.1.1.2. Obligațiile generale ale salariatului și angajatorului	242
9.1.2. Disciplina muncii și răspunderea disciplinară	243
9.1.2.1. Disciplina muncii	243
9.1.2.2. Răspunderea juridică.....	244

9.1.3. Sancțiunile disciplinare	245
9.1.3.1. Noțiuni	245
9.1.3.2. Clasificare	245
9.1.4. Ocuparea forței de muncă, șomajul, protecția socială a șomerilor și integrarea lor profesională	245
9.1.4.1. Ocuparea forței de muncă	245
9.1.4.2. Șomajul și căile de diminuare a acestuia	246
9.1.4.3. Protecția socială a șomerilor și integrarea lor ..	246
9.2. CONCEPTE-CHEIE	246
9.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, SCHEME, RELAȚII DE CALCUL	247
9.3.1. Reprezentări grafice	247
9.3.2. Relații de calcul	251
9.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	255
9.5. APLICAȚII	255
9.5.1. Teste-grilă	255
9.5.2. Studiu de caz	259
9.6. TEXTE DE ANALIZAT	261
9.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	262
9.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	263

10. Managementul sănătății, protecției muncii și serviciilor sociale

10.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	264
10.1.1. Problematika sănătății și protecției muncii	264
10.1.1.1. Programul managerial de îngrijire a sănătății personalului și de protecție a muncii	264
10.1.1.2. Sistemul organizatoric al medicinei muncii și al protecției omului în procesul muncii	265
10.1.1.3. Probleme ale sănătății personalului organizației	265
10.1.1.4. Protecția personalului în procesul muncii	266
10.1.2. Managementul asigurărilor sociale, al protecției sociale și al protecției speciale	268
10.1.2.1. Probleme sociale ale tranziției la economia de piață	268
10.1.2.2. Formarea fondului de asigurare a protecției sociale și speciale	269

10.1.2.2.1. Ordonarea sistemică a problematicii	269
10.1.2.2.2. Conceptul de securitate socială	269
10.1.2.2.3. Necesitatea asigurărilor sociale	270
10.1.2.2.4. Conținutul economic al asigurărilor sociale	270
10.1.2.2.5. Fondurile asigurărilor sociale de stat	270
10.1.2.3. Formele de ocrotire a cetățenilor prin asigurările sociale	271
10.1.2.3.1. Pensiile, ca formă principală de ocrotire a cetățenilor prin asigurările sociale	271
10.1.2.3.2. Alte drepturi de asigurări sociale	271
10.1.2.3.3. Alte prevederi legale referitoare la drepturile de asigurări sociale	271
10.2. CONCEPTE-CHEIE	272
10.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, RELAȚII DE CALCUL	273
10.3.1. Reprezentări grafice	273
10.3.2. Relații de calcul	275
10.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	275
10.5. APLICAȚII	275
10.5.1. Teste-grilă	275
10.5.2. Probleme	279
10.5.3. Studiu de caz	279
10.6. TEXTE DE ANALIZAT	283
10.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	285
10.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	285

11. Administrarea propunerilor făcute de personalul organizației

11.1. NOȚIUNI DE BAZĂ	287
11.1.1. Noțiunea de propunere a salariaților	287
11.1.2. Factorii apariției și formării propunerilor salariaților	288
11.1.3. Sistemul de propuneri: componente și obiective	289
11.1.4. Funcțiile propunerilor	289
11.2. CONCEPTE-CHEIE	289
11.3. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	290
11.4. APLICAȚII	290
11.4.1. Teste-grilă	290
11.4.2. Probleme	293
11.4.3. Studiu de caz	294
11.5. TEXTE DE ANALIZAT	296

11.6. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	298
11.7. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	298
12. Locul și rolul ergonomiei în managementul personalului organizației	
12.1. NOȚIUNI DE BAZĂ.....	300
12.1.1. Ergonomia: obiect, metodă și perspective	300
12.1.2. Interdisciplinaritatea ergonomiei	301
12.1.3. Principiile și regulile ergonomice privitoare la economisirea mișcărilor și reducerea oboselii în organizație	302
12.1.4. Probleme ergonomice ale managementului producției	302
12.1.5. Eficiența preocupărilor ergonomice și indicatorii de eficacitate ai organizației	304
12.2. CONCEPTE-CHEIE	304
12.3. REPREZENTĂRI GRAFICE	304
12.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE.....	306
12.5. APLICAȚII	306
12.5.1. Teste-grilă	306
12.5.2. Problemă.....	309
12.5.3. Studiu de caz – aplicație	310
12.6. TEXTE DE ANALIZAT	313
12.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	314
12.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	315
13. Eficiența utilizării personalului organizației	
13.1. NOȚIUNI DE BAZĂ.....	316
13.1.1. Eficiența economică, cerința a economiei de piață ...	316
13.1.2. Primatul factorului uman în procesul de creștere a eficienței economice	316
13.1.3. Participare și eficiență	317
13.1.4. Cointeresarea personalului ca mobil psihosocial al creșterii eficienței economice	317
13.1.5. Locul și rolul personalului în creșterea eficienței organizării producției și muncii	319
13.2. CONCEPTE-CHEIE	320
13.3. REPREZENTĂRI GRAFICE, SCHEME, RELAȚII DE CALCUL	320
13.3.1. Reprezentări grafice	320

13.3.2. Relații de calcul	325
13.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	326
13.5. APLICAȚII	327
13.5.1. Teste-grilă	327
13.5.2. Probleme	330
13.5.3. Studiu de caz	331
13.6. TEXTE DE ANALIZAT	333
13.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	334
13.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	335

14. Implicații psihosociale în managementul personalului organizației

14.1. NOȚIUNI DE BAZĂ.....	336
14.1.1. Problemele psihosociale de bază ale organizației	336
14.1.2. Aportul psihologiei în tratarea personalului organizației	336
14.2. CONCEPTE-CHEIE.....	339
14.3. REPREZENTĂRI GRAFICE	339
14.4. TEME PENTRU CONTROL ȘI APROFUNDARE	340
14.5. APLICAȚII	340
14.5.1. Teste-grilă	340
14.5.2. Probleme	343
14.5.3. Studiu de caz	344
14.6. TEXTE DE ANALIZAT	346
14.7. PROPUNERI DE TEME PENTRU REFERATE	348
14.8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	348